

Országos Környezetvédelmi Tanács

Az Országos Környezetvédelmi Tanács állásfoglalása az NFM által bemutatott „Ásványvagyon-hasznosítási és készletgazdálkodási Cselekvési Terv”-ről

Az OKT nagyra értékeli azt a törekvést, hogy a kormány – mérlegelve azt a körülményt, hogy az ásványvagyonnal kapcsolatos adatok a technológiai fejlődés és a gazdasági körülmények változása miatt néhány évtized alatt jelentősen megváltozhatnak – előzetes felmérést készíttetett a hazai helyzetről annak érdekében, hogy ennek alapján pontosíthassa az energiastratégia célkitűzéseit és aktualizálhassa az ásványvagyonnal összefüggő teendőit. Helyesnek tartjuk, hogy a felmérés nemcsak a természetes előfordulásokra, hanem a bányászati és más jellegű ipari hulladéktárolókra is kiterjed. Az ásványkincsekkel kapcsolatos döntéseket megbízható mennyiségi és minőségi adatok alapján kell meghozni, amely döntések irányát a – magyarországi viszonyoktól gyakorlatilag függetlenül változó – gazdasági körülmények határozzák meg.

Optimizmusra adhat okot, hogy az ismert adatok szerint hazánk fosszilis energiahordozó-készletére támaszkodva (a másutt külön tárgyalandó energiahatékonysági és hasonló célok teljesülése esetén) hazánk energiahordozó-függősége csökkenthető.

Jelentős érdeklődésre tarthat számot a ritkaföldfém-készletekkel kapcsolatos felmérés, különösképpen a vörösiszappal kapcsolatban. Hiányérzetet kelt ugyanakkor, hogy a terv nem említi a széntüzelésű erőművek zagytereinek vizsgálati eredményeit (a szénhamu és –salak összetevőit), jóllehet valószínűsíthető, hogy ezekben is lehetne találni olyan ásványi anyagokat, amelyek kinyerése akár a közeli jövőben is gazdaságossá válhat.

A Tanács egyetért azzal a megállapítással, hogy Magyarország geotermikus potenciálját elsősorban fűtési célra érdemes, sőt kellene minél inkább hasznosítani. Tekintettel ugyanakkor az elmúlt évtizedek tapasztalataira is, feltétlenül indokolt ehhez a jelenlegi és az elkövetkező néhány évtizedben is állami támogatást biztosítani és ily módon motiválni a családi házak és kisebb lakótelepek geotermikus (vagy más forrású) hőszivattyús fűtésének bevezetését.

A CCS (széndioxid elkülönítése/leválasztása és tárolása) technológia bevezetésével kapcsolatos hazai lehetőségek lehetnek reálisak (a terv – ismereteink szerint – meg nem kutatott sós vizes rezervoárokat említi ezzel kapcsolatban), de aligha a közeljövőben. A CO₂-leválasztási (elkülönítési) technológia hátrányos jellemzői okán – mint például a jelentős költségnövekedés és hatásfok-csökkenés, a bizonytalan környezeti hatások, de leginkább a szükséges K+F volumen miatt – a Tanács megítélése szerint Magyarország esetében reális lehetőséget EU-s projektekbe történő bekapcsolódás jelenthet.

A szén- és uránbányászat újraindításával kapcsolatos intézkedések megvalósíthatóságát a testület megítélése szerint részletes és alapos megvalósíthatósági és környezeti tanulmányokkal kell megalapozni. Azonos megítélés alá esnek a nem konvencionális szénhidrogén-forrásokkal kapcsolatos elképzelések is.

A Tanács egyetért azzal a – tervben több helyütt megfogalmazott – feltétellel, hogy a hazai ásványvagyon hasznosítását csakis a környezetvédelmi előírások és követelmények teljesítése mellett és a fenntarthatóság feltételeinek figyelembe vételével szabad megtervezni. Tekintettel arra, hogy maga a cselekvési terv is elsősorban hosszabb távú terveket említi és a legtöbb vizsgált területen a közeli jövőben a felmérések, vizsgálatok pontosítását tűzi ki célul, e feltételek

OKT Titkárság: 1055 Budapest, Kossuth tér 11.

Postacím: 1860 Bp.

Telefon: 1 – 79 51 063; 1 – 79 53 699. Fax: 1 – 79 50 429

E-mail: okttitk@vm.gov.hu

www.oktt.hu

Országos Környezetvédelmi Tanács

teljesítésére jó esély mutatkozik. Ezt szolgálja az a javasolt „intézkedéscsomag”, amely az alábbi, e helyütt is említésre érdemes és jól kiérlelt részekre tagolódik a cselekvési tervben:

1. Szakma kultúra fenntartása és oktatás
2. Ásványvagyon-nyilvántartás, adatkezelés és nyersanyag feltárás
3. Kutatás-fejlesztés és mintaprojektek létesítése
4. Gazdasági és intézményi feltételrendszer biztosítása
5. Ásványvagyon-gazdálkodási stratégia megalkotása
6. Gazdasági modell kidolgozása a hazai ásványvagyon fenntartható hasznosítására

A Testület megítélése szerint kiemelt fontosságú a fentiek közül az oktatás és a kutatás-fejlesztés támogatása, amelyek általi (alapvetően állami forrásokból finanszírozott) befektetések hosszú évtizedeken át biztosíthatják, hogy a magyar gazdaság jól felkészült szakemberekkel kerülhet a technikai-tudományos élet élvonalába ennek minden gazdasági előnyével. Az ezzel összefüggő döntéseket a (felmérésekkel és vizsgálatokkal megalapozott ásványvagyon-gazdálkodási stratégia alapján meghatározott) hosszú távú célokat követve kell rövid időn belül meghozni.

A Tanács egyetért a plenáris ülésen elhangzott tájékoztatással, amely szerint a cselekvési terv címét – tekintettel arra, hogy az nem öleli fel a hazai ásványvagyon teljes spektrumát – módosítják, és pozitívan értékeli, hogy a tervhez stratégiai környezeti vizsgálat készül. A Testület ez utóbbi dokumentumot is véleményezni óhajtja, amiként várja a Nemzeti Energiastratégia további cselekvési terveit (erőműfejlesztés, távhő, szemléletformálás), továbbá részt kíván vállalni a stratégia felülvizsgálatával kapcsolatos konzultációs folyamatban is.

2013. április 11.